

บทที่ 9

ผู้โฆษณาหรือประกาศแก่นบุคคลทั่วไปให้กระทำการผิด

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 58 บัญญัติว่า “ผู้ใดโฆษณาหรือประกาศแก่นบุคคลทั่วไปให้กระทำการผิดและความผิดนั้นนิกำหนดโดยไม่ต่างกว่าหากเดือน ผู้นั้นต้องระหว่างโทษกึ่งหนึ่งของโทษที่กำหนดไว้ สำหรับความผิดนั้น”

ถ้าได้มีการกระทำการผิดเพระเหตุที่ได้รับการโฆษณาหรือประกาศตามความในวรรคแรก ผู้โฆษณาหรือประกาศต้องรับโทษเสื่อนเป็นตัวการ”

เมื่อพิจารณาจากตัวบทมาตราดังกล่าวสามารถแยกออกได้เป็นสองกรณี คือ

กรณีที่ 1 ได้มีการโฆษณาหรือประกาศให้บุคคลทั่วไปกระทำการผิด (เพียงโฆษณาหรือประกาศแก่นบุคคลทั่วไปก็มีความผิด)

กรณีที่ 2 ได้มีการกระทำการผิดตามที่โฆษณาหรือประกาศให้กระทำการ

กรณีที่ 1 ได้มีการโฆษณาหรือประกาศให้บุคคลทั่วไปกระทำการผิด หมายความว่า เพียงแต่ได้มีการโฆษณาหรือประกาศให้บุคคลทั่วไปกระทำการผิด ซึ่งความผิดนั้นมีกำหนดโดยจำกัดไม่ต่างกว่าหากเดือน ก็เป็นความผิดอาญาแล้ว โดยกฎหมายกำหนดโดยแก้ผู้โฆษณาหรือประกาศนี้ กึ่งหนึ่งของโทษที่กฎหมายกำหนดไว้สำหรับความผิดนั้น เช่น ประกาศหรือโฆษณาแก่นบุคคลทั่วไปให้ฆ่านายอินทร์ การประกาศหรือโฆษณาผู้อื่นเป็นความผิดทันที ความผิดฐานฆ่าคนตายมีโทษประหารชีวิต ฉะนั้นประกาศหรือโฆษณาต้องระหว่างโทษกึ่งหนึ่งของโทษประหารชีวิต ซึ่งตามมาตรา 52(2) ของประมวลกฎหมายอาญา “ถ้าจะลดลงกึ่งหนึ่ง ให้ลดเป็นโทษจำคุกตลอดชีวิตหรือโทษจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงห้าสิบปี”

ในการโฆษณาหรือประกาศตามกรณีที่ 1 มีองค์ประกอบดังนี้

1.1 ต้องมีการโฆษณาหรือประกาศแก่นบุคคลทั่วไป

1.2 การกระทำการที่โฆษณาหรือประกาศนั้นต้องเป็นความผิดอาญา

1.3 ความผิดอาญาที่มีกำหนดโดยไม่ต่างกว่าหากเดือน

1.4 มีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไปกระทำการผิด

องค์ประกอบ 1.1 ต้องมีการโฆษณาหรือประกาศแก่นบุคคลทั่วไป

หมายความว่า เป็นการโฆษณาหรือประกาศทั่วๆ ไปมิได้เฉพาะจังตัวบุคคลว่าต้องให้คนใดคนหนึ่งกระทำ

องค์ประกอบ 1.2 การกระทำตามที่โฆษณาหรือประกาศนั้นต้องเป็นความผิดอาญา

หมายความว่า การกระทำที่ได้โฆษณา หรือประกาศแก่บุคคลทั่วไปให้กระทำนั้นจะต้องเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา - หรือตามกฎหมายอื่นที่กำหนดความผิดและโทษทางอาญา ถ้าเป็นการโฆษณาหรือประกาศให้เข้ากระทำการผิดทางแพ่ง เช่น โฆษณาให้เข้ากระทำการผิดสัญญา ย่อมมิใช่ความผิดตามมาตรา 85 นี้

องค์ประกอบ 1.3 ความผิดอาญาที่ก่อหนนกโภจจากไม่ต่ำกว่าหกเดือน

หมายความว่า โภจจากชั้นสูงที่กฎหมายกำหนดไว้ต้องไม่ต่ำกว่าหกเดือน ซึ่งจะเป็นโภจตามประมวลกฎหมายอาญาหรือพระราชบัญญัติอื่นก็ได้ถ้าโภจจากชั้นสูงต่ำกว่าหกเดือน ย่อมมิใช่ความผิดตามมาตรา 85 นี้ เช่น โฆษณาหรือประกาศให้บุคคลกระทำความผิดลงโทษ ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา 85 เพราะความผิดลงโทษ มีโทษจำคุกชั้นสูงต่ำกว่าหกเดือน (ความผิดลงโทษคือความผิดซึ่งต้องระวังโภจจากไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เช่นว่ามานี้ด้วยกัน ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 102)

องค์ประกอบ 1.4 มีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไป กระทำการผิด

หมายความว่า ผู้โฆษณาหรือประกาศต้องมีเจตนาที่จะให้บุคคลทั่วไป กระทำการผิดจริง ๆ มิใช่โฆษณาหรือประกาศเพื่อก่อให้เกิดความตกลง ข้อขัน หยอกล้อ ถ้าผู้โฆษณาหรือประกาศมีเจตนา เช่นนี้ แม้ผู้ที่อ่านโฆษณาหรือประกาศสำคัญผิดว่าเป็นจริง ผู้โฆษณาหรือประกาศย่อมไม่มีความผิดกรณีที่ 2 ได้นการกระทำการผิดตามที่โฆษณาหรือประกาศให้กระทำ

หมายความว่า การกระทำการผิดได้เกิดขึ้น เพราะเหตุที่มีการโฆษณาหรือประกาศแก่บุคคลทั่วไป ให้กระทำการผิด กล่าวคือผู้กระทำได้ตัดสินใจกระทำการผิด เพราะการโฆษณาหรือประกาศถ้าหากเขาก็ได้ตัดสินใจกระทำการผิดมาก่อนที่จะมีการโฆษณาหรือประกาศย่อมไม่เข้าหลักในมาตรานี้

หมายเหตุ ถ้าการโฆษณาหรือประกาศให้บุคคลกระทำการผิดไม่เป็นความผิดตามมาตรา 85 วรรคแรกแล้ว แม้ผู้กระทำจะได้กระทำ เพราะเหตุที่ได้มีการโฆษณาหรือประกาศผู้โฆษณาหรือประกาศก็ย่อมไม่มีความผิดตามมาตรา 85 วรรค 2 ด้วย